

4.1. Oplegger: Friese Energievisie

Datum	31 oktober 2024
Onderwerp	Gewijzigde Friese Energievisie
Opdrachtgever	De Friese Energietafel
Inbrenger/Opsteller	FET
Aantal pagina's:	3
Bijlagen:	3
Op agenda	BO FET 15 november 2024

Bijlagen:

4.1.1 Concept-Friese Energievisie (bijgesteld op basis van alle reacties) versie 28 okt. 2024

4.1.2 Reactiedocument (met alle ingediende reacties/zienswijzen/moties en de wijze van doorwerking hiervan).

4.1.3 Aanbiedingsbrief van het BO-FET aan Gedeputeerde Staten.

Gevraagde besluiten van het BO-FET:

1. Kennisnemen van de ingediende reacties/zienswijzen/moties in het Reactiedocument.
2. Instemmen met de wijze van doorwerking van de ingediende reacties zoals in het Reactiedocument verwoord.
3. Instemmen met de aangepaste concept-Friese Energievisie.
4. Instemmen met de aanbiedingsbrief aan Gedeputeerde Staten.

Wat vooraf ging:

In april 2024 is de concept-Friese Energievisie door het BO-FET vrijgegeven voor consultatie. Tot 1 augustus stond de reactietermijn open voor deelnemers aan de Friese Energietafel (FET): gemeenten, Wetterskip Fryslân, Liander en de Friese Energie Alliantie (FEA). Van deze mogelijkheid is breed gebruik gemaakt. Ook enkele niet FET deelnemers hebben een reactie ingediend. De reacties zijn gebundeld en ter kennisgeving aangeboden aan het BO-FET en Provinciale Staten.

Op 25 september jl. zijn Provinciale Staten geconsulteerd over de concept-Friese Energievisie. Daarbij zijn 11 moties aangenomen. Deze moties zijn onderdeel van het Reactiedocument. Voorafgaand aan de behandeling in Provinciale Staten hebben zij op 4 september een openbare hoorzitting gehouden.

U wordt gevraagd kennis te nemen van alle ingekomen reacties/zienswijzen/moties.

Het Reactiedocument (zie bijlage) bevat alle gegeven reacties op de concept-Friese Energievisie inclusief de wijze waarop dit doorwerking heeft in de Energievisie en/of de provinciale omgevingsvisie (POVI) en/of de uitvoering van de visie.

Vervolgproces

Op 15 november 2024 besluit het BO-FET over de wijze van doorwerking van de reacties/zienswijzen/moties zoals verwoord in het Reactiedocument en de wijze waarop dit is verwerkt in de concept-Friese Energievisie. Vervolgens wordt de concept-Friese Energievisie aangeboden aan het college van Gedeputeerde Staten. Zij stellen de Friese Energievisie in december

vast. Deze werkwijze is in 2023 vastgelegd in het gezamenlijke Startdocument Integraal Programmeren.

De vastgestelde Friese Energievisie is een bouwsteen voor de vernieuwing van de Provinciale Omgevingsvisie en zal daarmee ook doorwerking hebben naar Gemeentelijke Omgevingsvisies. Daarnaast zal door de FET een gezamenlijke uitvoeringsagenda worden opgesteld. Deze agenda werkt door in bijvoorbeeld programma's van alle deelnemende partijen aan de FET. De bevoegdheid hiervoor ligt bij de leden afzonderlijk

Reactiedocument

In het Reactiedocument is de wijze van doorwerking verdeeld in vier categorieën:

- **Groen** = Leidt tot wijziging Energievisie zoals omschreven.
- **Roze** = Leidt niet tot wijziging Energievisie, **wel** doorwerking naar Uitvoeringsagenda of inbreng richting POVI¹ of anderszins
- **Grijs** = Leidt niet tot wijziging Energievisie, **geen** doorwerking naar Uitvoeringsagenda of inbreng richting POVI
- **Geel** = Ter kennisname

Hoofdpijnen

In het algemeen is er veel instemming met de concept Friese Energievisie. Er is ook veel waardering uitgesproken voor het gezamenlijk proces. Veel reacties hebben betrekking op zaken die onderdeel worden van het vervolgproces. Op de inhoud zijn er twee duidelijke verschilpunten. Dit betreft de ambitie en de mogelijke rol van kernenergie/SMR's (Small Modular Reactors).

Ambitie

De meeste reacties onderschrijven de ambitie, energieneutraal in 2050 waarbij in Fryslân evenveel duurzame energie wordt opgewekt als dat er gebruikt wordt. De verschillen zitten in de volgende ingebrachte opmerkingen :

- a) Niet de gehele ambitie hoeft binnen de provinciegrenzen opgewekt te worden
- b) Meerdere gemeenten willen het gemeentelijk gebruik binnen de eigengemeentegrenzen opwekken, soms ook eerder dan in 2050
- c) Enkele gemeenten willen geen (extra) grootschalige opwek binnen de eigen gemeentegrenzen.

Voorgestelde oplossing

De ambitie in de visie is een gezamenlijke ambitie die binnen de provinciegrenzen inclusief het Friese deel van het IJsselmeer/Waddenzee gerealiseerd moet worden. Voorgesteld wordt de ambitie energieneutraal voor de provincie vast te houden, conform de wens van de meeste leden van de FET. Het aanpassen van deze ambitie zou afbreuk doen aan de urgentie van de opgave in z'n geheel. De betekenis van energieneutraal en klimaatneutraal wordt nader toegelicht in de Energievisie. Energieneutraliteit (jaarrond) is een eigen ambitie, deze is niet opgelegd.

Meerdere gemeenten willen de eigen ambitie opwekken binnen de eigen gemeentegrenzen. Dat aanbod is heel waardevol. Om rekening te houden met de verschillen in (deel)ambities en tempo's is

¹ Vernieuwing van de Provinciale Omgevingsvisie. Er verschijnt een Contourenschets in 2025. In 2026 wordt de vernieuwde POVI door Provinciale Staten vastgesteld. De POVI kent een openbare inspraakprocedure en doorloopt de procedure van een plan-mer.

een vertaling nodig via beleid-, en uitvoeringsplannen (o.a. POVI). Dit gaat over de verdeling van de ambities binnen de regio, de fasering/tempo (in de tijd) tot 2050, concretisering van potentiële (zoek)locaties, een verdere uitwerking van het principe van clusteren en het combineren van vraag en aanbod van energie; kleinschalig en grootschalig.

Kernenergie/SMR's

Kernenergie had in de energiemix van de concept Friese Energievisie geen plek. Kernenergie wordt niet als duurzaam gezien. Enkele gemeenten en Provinciale Staten zien dat anders. Zij willen het mogelijke gebruik van SMR's openhouden en mogelijk ook de plaatsing van een kerncentrale.

Voorgestelde oplossing

Voor grote kerncentrales is geen plaats in Fryslân. De landelijke ontwikkelingen worden gevolgd maar laten ook zien dat Fryslân daarvoor niet in beeld is. Wat betreft SMR's wordt voorgesteld om deze mogelijk bron niet uit te sluiten in de toekomstige energiemix.

U wordt gevraagd in te stemmen met de wijze van doorwerking van de ingediende reacties zoals in het Reactiedocument verwoord.

Aangepaste concept-Friese Energievisie

De concept-Friese Energievisie is aangepast in lijn met de bovenstaande punten en de andere groen gemarkeerde onderdelen in het Reactiedocument. De aanpassingen in de concept-Friese Energievisie zijn duidelijk gemarkeerd.

U wordt gevraagd in te stemmen met de aangepaste concept-Friese Energievisie.

Aanbiedingsbrief aan Gedeputeerde Staten

De aangepaste concept-Friese Energievisie zal middels bijgaande aanbiedingsbrief worden aangeboden aan Gedeputeerde Staten.

U wordt gevraagd in te stemmen met de aanbiedingsbrief.